

визначений за десятибальною системою і розраховується на підставі оцінки чотирьох складових (освіти, інновацій, інформаційної інфраструктури та інституційної основи), становить в Україні 5,7.

Інноваційні процеси в Україні не набули достатніх масштабів і не стали суттєвим фактором зростання ВВП. Науково-технічний потенціал України практично виключений з економічного процесу держави. Так якщо 2000 р. інновації здійснювали 1705 підприємств усіх видів діяльності, або 18% від кількості обстежених, то 2009 р. лише 12,8 %. Причому, в основному, інноваційною діяльністю займаються підприємства промисловості. В 1994 році – 26% промислових підприємств використовували інновації, а вже в 1999 році частка таких підприємств знизилась до 13,5% тобто вдвічі. А починаючи з 2004 року питома вага промислових підприємств що використовували інновації коливалась навколо 10%. (в 2005 році – 8,2%, в 2007 році – 11,5% в 2009 році – 10,7%) [1].

А між тим, ще Туган – Барановський писав що без інноваційної ідеології економічних реформ неможливе зростання добробуту населення. І сучасні науковці вбачають можливість забезпечення зростання доходів та якості життя населення шляхом запровадження інновацій, оскільки в умовах глобалізації лише економіка знань здатна створити передумови для набуття незаперечних конкурентних переваг, сталого соціально – економічного розвитку, складовою якого є досягнення нової якості життя.

Література

1. Офіційний Інтернет – сайт : Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. - Назва з домашньої сторінки Інтернету.
2. Сава А.П. Структурні зміни в аграрному секторі України: економічні трансформації. Економіка глазами молодых: материалы III Междунар. экон. Форума молодых ученых (Вилейка, 28-30 мая 2010 г.). Минск : БГЭУ, 2010. С. 326-329.

Наталія Полякова

аспірант,

Луганський національний аграрний університет,
м. Луганськ

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТИПІВ АГРОПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄДНАНЬ КЛАСТЕРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах ринкової аграрної економіки, при якій забезпечення життєдіяльності сільських жителів покладається переважно на органи місцевого самоврядування сіл (селищ) при збереженні агропромислового виробництва як економічної бази розвитку сільських територій, організація соціально – економічного розвитку сільських територій на засадах економічної самодостатності в перспективі є безальтернативною [1].

Разом з тим спосіб організації їх розвитку має відповідати принципам побудови ринкової економічної системи. Цим умовам найкращим чином в умовах сьогодення відповідає кластерний підхід. Агропромислову кластерізацію розуміємо як «концентрацію та спеціалізацію агропромислового виробництва з формуванням на території замкнутих продуктових ланцюгів «виробництво, зберігання, переробка та реалізація сільськогосподарської продукції» на засадах інтеграції для одержання учасниками кластерів конкурентоспроможної продукції й підвищення прибутковості».

Можуть створюватися два типи агропромислових об'єднань кластерної організації:

- як об'єднання підприємств, що діє на основі договору про спільну діяльність (пакета двосторонніх договорів) без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів її учасників (аналог з радянської практики – РАПО);
- як об'єднання підприємств будь – якої організаційно – правової форми, що створене відповідно до законодавства (аналог з радянської практики – трести радгоспів)[1].

Однак, як зазначає професор Ткаченко В.Г., перш ніж розглядати економічну проблему необхідно обов'язково вивчити історичні передумови її створення та розвитку. У 60 - ті роки ХХ століття як у Луганському регіоні, так і в інших областях, були організовані найпростіші об'єднання кластерного типу - це трести радгоспів (рис. 1).

Рис. 1. Об'єднання кластерного типу – трести радгоспів (1956-1983 р.р.)

До їх складу входили господарства: зерно - овоче - молочного та зерно - м'ясного напрямку. Для їх обслуговування були створені: овочеві бази, спеціалізовані автобази, консервні заводи й консервні цехи, комбікормові заводи, а також сільгоспхімія. Це дозволило в найкоротший термін значно збільшити господарствами виробництво зерна, м'яса, молока, овочів, картоплі, а також поліпшити їх доставку до споживача, переробку, зберігання, - за рахунок впровадження нової техніки, нових сортів, інтенсивних технологій, переробки плодової і овочевої продукції.

У 90-ті роки ХХ сторіччя в результаті реформування аграрного сектора економіки, нові умови господарювання пред'являли нові вимоги до ведення аграрного виробництва, а також до виробленої сільськогосподарської продукції. У цей період, розглядаємі об'єднання, втратили своє призначення і не змогли надалі існувати з ряду причин, серед яких, на наш погляд, можна виділити наступні:

- відсутність колегіальності в управлінні трестом;
- кожне господарство тресту працювало тільки на себе, без урахування інтересів інших учасників тресту;

- відсутність впровадження інновацій у виробництво;
- високоенергозатратні технології не забезпечили високу конкурентоспроможність виробленої продукції;
- відсутність паритету цін на сільськогосподарську продукцію.

Це призвело до того, що багато господарств були не в змозі купувати ДТ, нову сільгосптехніку, насіння, добрива, засоби захисту рослин, а це, в свою чергу, призвело до того, що більшість господарств стали збитковими або розпалися.

Зрозуміло, що радянську практику формування конкурентоспроможних агропромислових об'єднань потрібно адаптувати до нових економічних реалій. У зв'язку з цим, необхідно детальніше вивчати необхідні умови для створення агропромислових виробничих кластерів, враховуючи досвід розвинених країн, а також розробки провідних вітчизняних вчених.

Література

1. Саблук П. Т. Кластеризація як механізм підвищення конкурентоспроможності та соціальної спрямованості аграрної економіки / П. Т. Саблук, М. Ф. Кропивко // Економіка АПК. – 2010. – №1. – С. 3 – 12.

Тетяна Попадіна
аспірантка,

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»,
м. Харків

АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Однією з головних задач подолання спаду економіки в Україні є перебудова систем управління якістю функціонування підприємств. Особливого значення ця проблема набуває тоді, коли значна частка вітчизняних підприємств є неконкурентоспроможними як на вітчизняному, так й на міжнародному ринках. Це зумовлюється й подорожчанням енергоносіїв, практично відсутністю науково-дослідної діяльності, низьким рівнем платоспроможності населення і т. ін.

Управління якістю функціонування підприємств полягає в удосконаленні організаційної структури управління підприємством, в оптимізації організації менеджменту і бізнес-процесів через поліпшення системи планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства, в удосконаленні управління виробничими ресурсами і запасами, в підвищенні ефективності управління інноваційними процесами на підприємстві, поліпшенні якості продукції яка виробляється. Удосконалення організаційної структури підприємства означає насамперед необхідність встановлення оптимальної чисельності управлінського апарату, а також чисельності працівників виробничих підрозділів згідно з діючими нормативами.

В умовах глобалізації ринку проблема якості є актуальною для всіх країн, галузей, установ і організацій. Мудрість управління на всіх рівнях полягає в забезпеченні належної якості продукції, оскільки лише продукція високої якості може бути конкурентоспроможною [1].

Стан справ у сфері управління якістю для підприємств України не можна визначити як задовільний. Розвиток експортних відносин показав, що продукція вітчизняних підприємств є неконкурентоспроможною на світовому ринку саме за якістю. З огляду на це, набуває особливого значення проблема розроблення та запровадження системи загального управління якістю.